

Неделя на св. Йоан Лествичник с патриаршеска Литургия в столичния кв. „Дървеница“

Четвъртата Неделя на Великия пост, посветена на преп. Йоан Лествичник, тази година съвпада с деня, в който честваме неговата памет – 30 март. На този ден Негово Светейшество Софийският митрополит и Български патриарх Даниил отслужи божествена света Литургия в столичния храм „Св. вмчк Георги Победоносец“, кв. „Дървеница“, който отбелязва 140 години от своето изграждане.

В съслужение бяха архимандрит Йоан – протосингел на Софийската света митрополия, архимандрит Флавиан – председател на църковното настоятелство при храма, протойерей Стоян Чиликов и свещеник Георги Желязков от храмовото духовенство, заедно с протодякон Иван Петков.

Песнопенията в богослужението бяха изпълнени от храмовите певци, с участието на проф. Иван Желев.

В края на Великото славословие върху петнадесет от енорияшите бе извършен чинът на пострижение за четец, певец и свещоносец. Преди задамвонната молитва бе осветено коливо за благословение на вярващите.

В архипастирското си слово Негово Светейшество обърна внимание на поуците от възкресното Евангелие за срещата на Господ Иисус Христос, след Своето Преображение, с бащата на момче, измъчвано от дух:

„Всеки един човек, който е пристъпил към вярата в зряла възраст, е бил в състоянието, в което бащата на болното момче възкликва: вярвам, Господи! помогни на неверието ми (Марк. 9:24). Умът на човека се убеждава, но в същото време се колебае, съмнява се и не знае какво да направи. Разбира, че сам по себе си няма сили. В определен момент и най-убеденият човек е в състояние, в което убедеността, увереността се сменят с недоумение, съмнение и неверие.

Но думите на бащата (вярвам, Господи! помогни на неверието ми) ни показват една друга истина, която ни възвестява апостолът: никой не може да нарече Иисуса Господ, освен чрез Духа Светаго (I Кор. 12:3). На друго място св. ап. Павел изброява и вярата като плод на Светия Дух (срв. Гал. 5:22). Без Божието действие в нас не може от сърце и с пълна увереност да засвидетелстваме и изповядаме своята вяра.

Вярата бива няколко типа – вяра от слушане; вяра от личен опит – чрез житейските обстоятелства; и вяра, която е резултат от нашата решимост да последваме със сърце и душа Бога. Тогава Божието действие в човека засвидетелства, че Бог е жив и съществува, че е близо до човешкото сърце и чува молитвите ни, вижда сърдечните желания и ни се разкрива.

Децата, които се раждат в православни семейства, още в невръстна възраст, преди да се научат да говорят, имат опит от действието на Божията благодат в своите сърца. Те приемат свето Причастие по молитвите, любовта и верността на техните родители и Божият мир е в това семейство, а децата нямат опита на агонията от неверие – да преминават от неверие във вяра чрез много изпитване и търсене. Вярата съвсем естествено пораста в сърцата им и по-късно, когато четат и се просвещават, виждат от духовен опит истините, които изучават теоретично“.

За духовното наследство, завещано от преп. Йоан Лествичник, посочващо пътя на православния християнин към Бога, към постигането на духовно съвършенство, патриарх Даниил сподели:

„Преподобни Йоан от млада възраст имал духовния опит на борбата със страстите и постигането на блаженото състояние на безстрастието. Вече в напреднала възраст, след дългогодишни подвизи в уединение и избирането му за игумен на Синайския манастир, по молба на Раитския игумен, написва книгата „Лествица на божественото възхождение“, в която описва пътя (по-специално на монаха), който започва с отречението от света, борба със страстите до постигането на блажено безстрастие и изпълване на човека с Христовата любов, която стои на последното тридесето стъпало.

В самото начало, когато той говори за отричането от света, казва: „Попитаха ме някои човеци, които живеят в света, как, бидейки семейни и обременени с грижи, да подражават и да се доближават до монашеското житие?“. Отговорът на св. Йоан бил: „Въздържайте се от всяко зло и грях; правете добро, посещавайте църковните събрания, имайте покаяние, приемайте светите Тайни, раздавайте по силите си милостиня, живеете в мир без да притеснявате и да оскърбявате някого и няма да бъдете далеч от Царството Божие“.

Негово Светейшество приведе примери от Лествицата за борбата и освобождаването на душата от страстите:

„Преподобни Йоан Синайски споменава за монах Исидор: игуменът на манастира видял, че у него има осъдителност, жестокост към братята, и му казал: „Ще те приема в манастира, но при едно условие: ако издържиш подвига да стоиш при вратата на манастира и на всеки минаващ да правиш поклон с думите: „Отче, помоли се за мен, защото съм обладан от зъл дух“. Този човек издържал в този подвиг повече от седем години и бил приет в числото на братята и игуменът решил да го посвети в презвитерски сан, защото виждал усърдието му и плодовете на неговото покаяние. Но монахът отказал, дори помолил по-близки до игумена да го убедят да не го ръкополага, защото знаел, че скоро му предстои отхождение от този свят.

Когато преп. Йоан го попитал: „Как претърпя и издържа толкова дълго време?“, той му споделил, че през първата година на подвига в него имало буря от помисли, врагът му внушавал: „Ти сам се подложи на робство, да се унижаваш така... Що за човек си?“; след една година обаче помислите

намалели, а след още една – вече виждал ясно своите грехове и с душевно съкрушение се молил да получи милост от Бога и искрено умолявал хората да се молят за него. Постепенно достигнал такава духовна и душевна чистота, че получил дара на прозорливост и му било открито кога ще напусне този свят. Казал и на вратаря там: „Ако получа дръзновение пред Бога, не след дълго ще се помоля и ще бъдеш с мен“. Действително, няколко дни след неговия земен край, се преставил и вратарят.

В същото аскетическо съчинение четем за примери, които ни показват по какъв начин се очиства човешкото сърце:

В манастира имало един брат Аввакир, към когото, в продължение на дълго време, братята се отнасяли силно недружелюбно, ругаели го, често го гонили от трапезата, лягал си братът гладен. Свети Йоан го попитал: „Брате, ти така и тази вечер си отиде гладен. Как издържаш? Какво те кара да стоиш тук?“. И той отговорил: „Братята ме изпитват дали съм истински монах“. Поради своята простота всичко търпял и въпреки трудността на монашеския път той изпълнил думите на Господа: Не съдете, за да не бъдете съдени (Мат. 7:1), обичайте враговете си..., добро правете на ония, които ви мразят (Мат. 5:44)“. В това той се подвизавал седемнадесет години, а след неговото отхождане игуменът заповядал да бъде погребан наред с изповедниците на вярата, при светите монаси“.

В края на словото си Негово Светейшество отбеляза:

„Пътят на вярващия човек към Бога е осеян с много трудности, защото всички се раждаме с повредите, които грехът е нанесъл. Раждаме се със склонността към зло, към себеоправдаване, със себелюбие. Но без борбата със страстите не е възможно да се изпълни сърцето ни с Божията благодат, да бъдем храм Божий. Пътят, който всеки православен християнин ежедневно върви, е път на борба със страстите.

Нека по молитвите на преп. Йоан Лествичник Бог да ни помага в духовния живот и подкрепени, просветени от примера на светиите и техните молитви, нека вървим бодро в пътя на вярата, като знаем, че този път е проправен от Подвигоположника Господ Исус Христос, Който отвори път към Възкресението за всеки един човек чрез вярата в Него“.

Председателят на църковното настоятелство при храма архимандрит Флавиан изказа сърдечна благодарност за посещението на Негово Светейшество, като в знак на синовна обич му поднесе подарък – литургични

принадлежности за дикирий и трикирий, заедно с филигранен кръст, изработен на Света Гора, Атон.

Текст: Михаил Тасков

Снимки: Пламен Михайлов

bg-patriarshia.bg